

VI Всеукраїнська науково-практична конференція «Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституційних змін», 26 жовтня 2023 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Полтавський державний аграрний університет

Кафедра обліку і оподаткування

«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ В УМОВАХ ІНСТИТУЦІЙНИХ ЗМІН»

**Збірник наукових праць VI Всеукраїнської науково-
практичної конференції**

ПОЛТАВА 2023

УДК 657

Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституційних змін:
Збірник наукових праць VI Всеукраїнської науково-практичної конференції.
м. Полтава, 26 жовтня 2023 р. Полтава, 2023. 900 с.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Голова організаційного комітету:

КАНЦЕДАЛ НАТАЛІЯ – к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Секретар організаційного комітету:

ЛЕГА ОЛЬГА – к.е.н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Члени організаційного комітету:

БЕЗКРОВНИЙ ОЛЕКСАНДР – декан факультету обліку та фінансів, к.е.н., доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету

ГНАТИШИН ЛЮДМИЛА – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету природокористування

ЗОРЯ ОЛЕКСІЙ - д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету

МАЛИШКІН ОЛЕКСАНДР - д.е.н., професор, САРА, експерт з обліку та оподаткування

ПЕРЕРВА ПЕТРО - д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

СЛАВКОВА ОЛЕНА - д.е.н., професор, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Сумського національного аграрного університету

СУК ПЕТРО - д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут»

ЗОРЯ СВІТЛАНА - к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету

РИЛЄВ СЕРГІЙ - к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування Чернівецького торговельно-економічного інституту Державного торговельно-економічного університету

ПРОКОПИШИН ОКСАНА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету природокористування

ПРИЙДАК ТЕТЯНА– к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю, завідувач відділу з питань інтелектуальної власності Полтавського державного аграрного університету

ЯЛОВЕГА ЛЮДМИЛА – к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю

© Автори, 2023

© Кафедра обліку і оподаткування, 2023

© Полтавський державний аграрний університет, 2023

ПКУЛЬ СВІТЛАНА, здобувач вищої освіти

Науковий керівник – **ЄГОРОВА ОЛЕНА**, к.е.н., доцент,
професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

ВИКОРИСТАННЯ SWOT-АНАЛІЗУ У СТРАТЕГІЧНОМУ ПЛАНУВАННІ ПІДПРИЄМСТВ

Процес стратегічного планування є невід’ємною частиною функціонування будь-якого підприємства. В першу чергу, планування дозволяє ефективно використовувати активи та приймати управлінські рішення задля досягнення поставлених задач та цілей на підприємстві. Планування сприяє зміні підприємства, економічному зростанню, пошуку можливостей поліпшення функціонування та виходу із ситуацій, що можуть становити загрозу всьому господарському процесу. Метою стратегічного планування є встановлення певного порядку дій та заходів, які зможуть забезпечити ефективне функціонування підприємства. Щоб чітко визначити ці заходи, потрібно проаналізувати поточний стан підприємства, його зовнішнє та внутрішнє середовище [1].

Найчастіше ефективному розвитку підприємства перешкоджають його ж слабкі сторони та загрози зовнішнього середовища. Але в той же час існують можливості, якими підприємство може скористатись, зважаючи на свої сильні сторони. Все вони враховуються у методі аналізу зовнішнього середовища – SWOT-аналізі. Розшифровка назви цього методу вже пояснює його суть. «Strengths» – сильні сторони, «Weaknesses» – слабкі сторони, «Opportunities» – можливості, «Threats» – загрози. Цей метод широко застосовується в процесі стратегічного планування, він дає змогу розділити чинники та явища зовнішнього середовища і характеристики внутрішнього стану підприємства на певні категорії [1, 2].

Ефективне використання методу SWOT-аналіз передбачає три етапи. Перший етап – вивчення зовнішнього середовища підприємства та тих аспектів та рушійних сил, які стануть ключовими у можливості розвитку. Другий етап – аналіз внутрішнього середовища, що дає змогу виокремити сильні та слабкі сторони підприємства. Третій етап – зіставлення зовнішніх можливостей та загроз із внутрішніми перевагами та недоліками. У результаті цього можна визначити здатність підприємства використовувати нові можливості та протистояти загрозам, а також обрати стратегію розвитку [3]. Кожна категорія SWOT-аналізу є напрочуд важливою, тому варто розуміти їхню суть та вміти об’єктивно їх визначати. Саме це в кінцевому результаті призведе до правильних висновків та ефективних дій.

Сильні сторони – це те, що виділяє підприємство серед конкурентів та є його беззаперечною особливістю і перевагою серед інших; те, що підприємство постійно розвиває та вдосконалює і в свою чергу це робить його більш сильним. Завдяки своїм сильним сторонам організація може досягати певних

стратегічних цілей. Прикладом сильних сторін компанії може бути: виробництво товарів високої якості (вищої, ніж у конкурентів), великий асортимент різноманітної продукції, гарна репутація та імідж або ж низькі ціни на продукцію, високий рівень обслуговування чи надання послуг, значний досвід роботи на ринку та інше [3].

Слабкі сторони – це ті аспекти функціонування підприємства, що можуть гальмувати його загальний розвиток; негативні властивості, що спричиняють вразливість компанії на ринку. Слабкими сторонами можуть бути певні процеси на підприємстві, які виконуються не достатньо добре. Наприклад, недостатня кваліфікація кадрів, використання застарілого устаткування та технологій, високі ціни на товари, малорозвинена система логістики, відсутність навичок у сфері маркетингу, низька конкурентоспроможність та інше [1, 2, 4].

Можливості – це фактори, що потенційно позитивно вплинуть на діяльність підприємства, або використання яких дозволить досягти стратегічних цілей. Вони дозволяють підприємству розвиватися, ставати краще відносно конкурентів. Важливо правильно відреагувати на можливості зовнішнього середовища та скористатись ними так, щоб досягти ефективного результату у сфері розвитку та просування на ринку. Для компанії можливістю може бути, наприклад, залучення нових партнерів, вихід на нові ринки збуту всередині країни та за кордоном, освоєння нових технологій, розширення виробництва, зростання попиту на продукцію, збільшення асортименту та інше [1, 2, 4].

Загрози – це фактори зовнішнього середовища, що можуть негативно впливати на діяльність підприємства та перешкоджати поліпшенню функціонування та досягненню стратегічних цілей. За відсутності належної та своєчасної реакції на ці фактори, стан підприємства може погіршитись або ж воно понесе значні збитки. Загрозами для підприємства може бути, наприклад, поява нових конкурентів або ж посилення конкуренції на ринку, нестабільна ситуація з економікою країни, інфляція, негативна екологічна ситуація, зміни в потребах споживачів, сезонність, форс-мажорні обставини та інше [1, 2, 4].

Як і в будь-якого іншого методу, у методу SWOT-аналізу є свої переваги та недоліки. Зважаючи на це підприємство приймає рішення про необхідність його застосування у стратегічному плануванні. Перевагою методу є те, що його результати дають змогу підприємству не лише оцінювати внутрішні загрози та можливості, зовнішні загрози та можливості, а й використовувати їх для економічного зростання. Він допомагає виявити потенційні загрози для компанії, а керівництво, зважаючи на це, розробляє план захисту. Також SWOT-аналіз доволі легкий у використанні і не потребує спеціальних навичок працівника.

Недоліками цього методу аналізу є те, що в результаті його проведення підприємство не отримає аналітичних даних, які є основою розробки стратегії. Потрібно буде ще залучити аналітика. Цей метод є достатньо суб'єктивним,

адже окреслення всіх елементів аналізу залежить від того, хто його здійснює. Для того, щоб якісно та ефективно провести аналіз, потрібно зібрати та проаналізувати інформацію з усіх сфер господарської діяльності підприємства. А це додаткові витрати для компанії. Результати SWOT-аналізу є статичними і відображають поточний стан справ підприємства, тому його потрібно проводити не менше, ніж раз на рік [4].

SWOT-аналіз застосовується як на малих підприємствах, так і на великих. Він є досить поширеним, а головне – ефективним у процесі стратегічного планування та досягнення цілей. Не варто залучати до цього процесу одну людину. Цей метод аналізу сам по собі є доволі суб'єктивним, тому краще залучити групу людей із різних підрозділів. Так є більша ймовірність щодо чіткості та змістовності формування сильних та слабких сторін підприємства та розгляд їх із різних боків. Відомо, що деякі підприємства не помічають або намагаються ігнорувати свої слабкі сторони, щоб здаватися для споживачів та конкурентів ідеальними. Але під час аналізу краще, якщо підприємство поставить себе на місце клієнта і раціонально та зважено оцінить свою діяльність [4]. Не виключено що, результат не всім сподобається. Але ці дані можуть стати поштовхом до стратегічного планування, а в подальшому до розвитку, вдосконалення та зростання компанії.

Список використаних джерел:

1. Шершньова З. Є. Стратегічне управління: Підручник. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : КНЕУ, 2004. 699 с. URL: <https://buklib.net/books/21968/> (дата звернення: 27.09.2023)
2. SWOT-аналіз. / Українська Вікіпедія. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/SWOT-%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B7> (дата звернення 27.09.2023)
3. Горелов Д. О., Большенко С. Ф. Стратегія підприємства: навч.-метод. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] Харків: Вид-во ХНАДУ, 2010. 133 с. URL: <https://buklib.net/books/36570/> (дата звернення: 27.09.2023)
4. Оголь А. SWOT-аналіз із прикладами. 2021. URL: <https://esputnik.com/uk/blog/swot-analiz-iz-prikladami> (дата звернення: 27.09.2023).

VI Всеукраїнська науково-практична конференція «Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституційних змін», 26 жовтня 2023 р.

НЕСТЕРЕНКО ІРИНА <i>Цифровізація формування облікової інформації для забезпечення управління екологічною безпекою підприємства</i>	281
ПАВЛОВСЬКА ТЕТЯНА Науковий керівник – ЯЛОВЕГА ЛЮДМИЛА <i>Механізм розблокування податкових накладних з ПДВ у програмі М.Е.ДОС</i>	284
ПАТРИКЕЙ АНАСТАСІЯ Науковий керівник – КОЛІСНИК ОЛЕНА <i>Фінансовий облік в умовах цифровізації економіки</i>	287
ПІКУЛЬ СВІТЛАНА Науковий керівник – ЄГОРОВА ОЛЕНА <i>Використання SWOT-аналізу у стратегічному плануванні підприємств</i>	290
ПІКУЛЬ СВІТЛАНА Науковий керівник – ЯЛОВЕГА ЛЮДМИЛА <i>Управління підприємницькими ризиками господарських процесів</i>	293
ПОПОВ ОЛЕКСАНДР Науковий керівник – ПРИЙДАК ТЕТЯНА <i>Елементи процедури «податковий due diligence» та інформаційне забезпечення їх здійснення</i>	295
ПРОКОПИШИН ОКСАНА, КРАВЧУК ВІКТОРІЯ <i>Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: сучасний стан</i>	298
РАГУЛІНА ІРИНА, КАШИРІН ОЛЕКСАНДР <i>Дебіторська заборгованість: управлінський та обліковий аспекти</i>	301
СІНТЮК ЯНА, ТОЛМАЧ АННА Науковий керівник – КУЗЬМЕНКО ОЛЕНА <i>Розвиток штучного інтелекту в системі бухгалтерського обліку</i>	304
СІРЕНКО ІГОР, ЛУЧНИЙ ОЛЕСЬ, ЛЕГА ОЛЬГА <i>Управління податковими ризиками в діяльності підприємств</i>	306
СКИБА ГАННА <i>Нефінансова звітність у сфері сталого розвитку за міжнародними стандартами GRI</i>	309
СТОРОЖУК ТЕТЯНА <i>Розвиток внутрішньої звітності щодо управління власним капіталом суб'єктів господарювання</i>	311
СТУПАК МАРИНА Науковий керівник - ДОВЖИК ОЛЕНА <i>Аудит готової продукції: мета, напрями та особливості документального оформлення</i>	314

